

Temat lekcji muzealnej: „Trudny czas dojrzewania”

Zajęcia oparte są na wirtualnym zwiedzaniu wystawy „Perspektywa wieku dojrzewania”, podczas którego uczniowie zapoznają się z wpływem tragicznych wydarzeń II wojny światowej na życie i twórczość trójki bohaterów ekspozycji: Aliny Szapocznikow, Andrzeja Wróblewskiego i Andrzeja Wajdy. Zestawiając tematykę, jak i podobne przeżycia wojenne, z twórczością Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, odnajdujemy obraz pokolenia naznaczonego wojenną traumą.

Cele ogólne:

- przedstawienie postaci Andrzeja Wróblewskiego, Aliny Szapocznikow, Andrzeja Wajdy i Krzysztofa Kamila Baczyńskiego.
- pokazanie wpływu wojny na ich twórczość.
- tworzenie długich form tekstowych w postaci rozprawki/eseju.

Cele szczegółowe – uczeń potrafi:

- opowiedzieć historię II wojny światowej, okupacji niemieckiej i jej wpływu na społeczeństwo polskie [Historia XLVI.1, 2, 4; XLVII.1, 4; XLVIII.1-6].
- przyporządkować twórczość zaprezentowanych artystów do odpowiedniego okresu w historii i wskazać, w jaki sposób ten czas ukształtował ich działalność [Plastyka I.3, 6].
- interpretować wytwory i teksty kultury w ich wspólnej korelacji, rozpoznawać i wartościować postawy indywidualne i grupowe [Język polski I.7, 8, 11 – wymagania ogólne].
- zastosować odpowiedni kod, aby odczytać pozaliterackie wytwory kultury zawarte na wystawie w sposób właściwy [Język polski I.2.6 – zakres podstawowy].
- stworzyć spójną wypowiedź tekstową z elementami retoryki na podstawie wytworów kultury [Język polski III.3, 4 – wymagania ogólne; Język polski III.1.3] i III.1.6] – zakres podstawowy].
- rzetelnie wykorzystywać informacje znalezione w wielu źródłach [Język polski IV.1, 2, 4-9, 11, 13 – zakres podstawowy].
- opisać i zrozumieć wystawę, jej koncept i zamysł oraz wykorzystać w swoich wypowiedziach specjalistyczne słownictwo związane ze sztuką i muzealnictwem [Plastyka III.3, 4; Język polski III.2.1] i III.2.2] – zakres podstawowy].

Strategie lekcji: emocjonalna, operacyjna

Środki dydaktyczne:

- karta pracy [do pobrania],
- wirtualna wystawa Muzeum Śląskiego „Perspektywa wieku dojrzewania”
- wiersze K.K. Baczyńskiego [„Gdy broń dymiąca z dłoni wyjmę...”] i „Wiatr” [do wyboru]
- wiedza własna.

Tok lekcji:

1) Faza początkowa zajęć (wstępna)

a) uczniowie pobierają ze strony internetowej kartę pracy
[<https://muzeumslaskie.pl/pl/kategoria/warsztaty-online/>]

2) Faza właściwa

a) wirtualne zwiedzanie wystawy „Perspektywa wieku dojrzewania”
[<https://muzeumslaskie.pl/pl/wystawy/perspektywa-wieku-dojrzewania>]

b) zapoznanie się z tekstami wierszy K.K. Baczyńskiego

c) zapoznanie się z materiałami dotyczącymi twórców pojawiających się na wystawie [ze źródeł internetowych lub innych]

3) Podsumowanie

Stworzenie rozprawki na temat zawarty w karcie pracy w odniesieniu do zawartych poniżej wytycznych (sekcja Kryteria oceny pracy pisemnej).

Kryteria oceny pracy pisemnej:

Uczeń powinien:

- 1) Postawić hipotezę w formie interpretacyjnej [czyli wstępnie opisać, jak „zrozumiał” słowa kuratorki i jak w perspektywie tego twierdzenia rozumiał samą wystawę, zestawić z ją z wierszem „Wiatr” K.K. Baczyńskiego].
- 2) Określić formę wiersza i postawę podmiotu:
  - a) wiersz „Wiatr” ma formę pytającą, szukającą sensu, ale i prośby, który podmiot liryczny kieruje w swoim imieniu do „niego”, nieznanego człowieka – w wierszu występują czasowniki w 1 os. liczby pojedynczej,
  - b) wiersz [„Gdy broń dymiącą z dłoni wyjmę...”] ukazujący przemianę pod wpływem traumatycznej rzeczywistości, ale i bezsens życia i walki o otaczający świat, podmiot liryczny cały czas wątpi i jedyne, co dla niego jest pewne, to śmierć.
- 3) Oznaczyć gatunek literacki – np. jest to wiersz „Wiatr” będący elegią i apelem.
- 4) Dokonać analizy środków stylistycznych [jakie są i czemu służą].
- 5) Znaleźć w budowie wystawy elementy (m.in. kraty, labiryntowość, ciemność), które, podobnie jak dobór artystów i ich dzieł, stanowią odbicie traumy i dorastania w czasie wojny.
- 6) Odnieść się do: intertekstów (np. poezji czasów II wojny światowej K.K. Baczyńskiego) oraz kontekstów (np. konteksty historyczne i społeczne – rok powstania wiersza i życie autora; czas II wojny światowej, wielkiego narodowego smutku i traumy, codzienności pod okupacją, życia i dojrzewania w trakcie działań wojennych; tragedia ludzi i narodu w czasie powstania warszawskiego).
- 7) Dokonać podsumowania rozważań (temat, pojawiające się na wystawie i w tekstach kultury motywy, korelacje między nimi).
- 8) Odnieść się do postawionej na początku rozprawki/eseju hipotezy.

Po zrealizowanych zajęciach uczniowie wspólnie z nauczycielem rozmawiają o misji placówek muzealnych, potrzebie zachowania dziedzictwa i historii regionu poprzez działalność instytucji kultury.